

Kartlegging av hekkende sanglerke i Nittedal kommune 2020

Sanglerke i fluktspill.
Foto Hans Petter Kristoffersen

Av

Éric Roualet og Tor Skjetne, NOF Nittedal lokallag

Utgitt av Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oslo og Akershus

Innhold

Sammendrag	3
Bakgrunn	3
Mål og tiltak	4
Metode	4
Feltarbeidet	5
Registrering	6
Dekningsgrad	6
Rapportering og kvalitetssikring	7
Utbredelse	7
Resultater	8
Tetthet	9
Habitatutvalget	11
Diskusjon	12
Konklusjon	14
Lokalitetstabell	15
Referanser	18

Lytting etter sanglerke på Nordre Holm, 23. februar 2020. Foto Éric Roualet

Prosjekt sanglerke, et samarbeidsprosjekt mellom NOF Hadeland (Oppland) og NOF Nittedal lokallag (Oslo og Akershus)

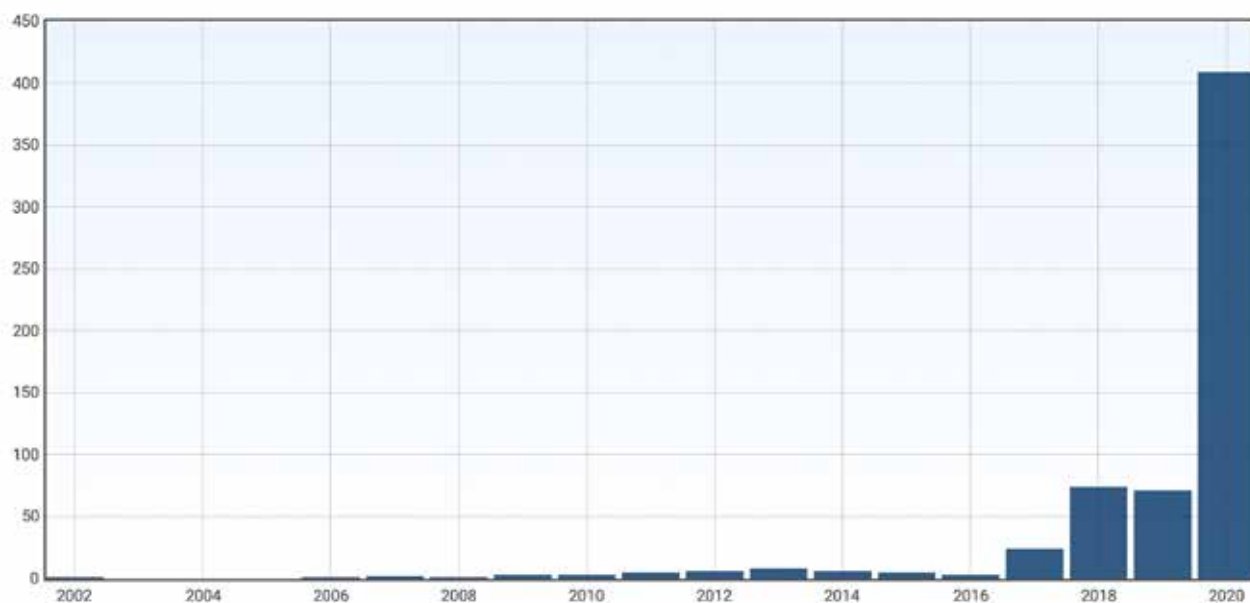
Sammendrag

Sanglerke er en truet karakterart i kulturlandskapene på Hadeland og i Nittedal, som ellers i landet. Bestanden har mange steder vist en sterk tilbakegang de siste 40–50 årene. Sanglerke har status som *sårbar* (VU) på Norsk rødliste for arter 2015. Et tiltak for å øke bestanden er å lage *lerkeruter*. Dette er små «flekker» i åkeren som ikke blir sådd. Sanglerke bruker disse til å søke etter føde i hekketiden. Erfaringer fra andre land (Sverige og Storbritannia), har vist at overlevelsen hos ungene kan øke med 50–60 % i områder med lerkeruter. Lokallaget har brukt våren og forsommeren til å skaffe seg kunnskap om hekkebestanden i Nittedal kommune. Kartleggingen har en dekningsgrad på 75 % av potensielt hekkeareal. Feltarbeidet ble utført av 5 personer. Totalbestanden i 2020 var 163–185 syngende hanner. Tettheten varierer betydelig. Nå starter lokallaget arbeidet med å få en del bønder til å lage lerkeruter i sesongen 2021, 4–5 ruter à 16–20 m² per 10 daa. Landbrukskontoret for Hadeland og Nittedal er positive til prosjektet og vurderer å bidra med SMIL-midler (tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket) for å kompensere avlingstapene. Prosjektet bør følges opp årlig i minimum 5, helst 10 år.

Bakgrunn

I Norge er bestanden av sanglerke nesten halvert de siste 20 årene (Heggøy & Eggen, 2020). Hovedårsaken til nedgangen er oppgitt å være intensivering av jordbruket. Følgende faktorer er av betydning: bruk av sprøytemidler, kunstgjødsel samt nye sorter korn og engvekster som gir tidligere, tettere og mer hurtigvoksende avlinger. Kornåker og eng blir mindre egnet for organismer som sanglerka spiser i hekkesesongen. Tidligere vekst i eng gir også tidligere førsteslått og risiko for ødeleggelse av reir og tap av unger. Faktorer som nedgang i insektbestandene, predasjon, menneskelige forstyrrelser, sykdom og klimaendringer oppgis som andre mulige årsaker til nedgangen. En annen faktor kan være overgang fra vårkorn til høstkorn i overvintringsområdene i Vest-Europa, noe som gir mindre tilgjengelig spillkorn for lerkene.

Historisk sett finnes det ikke tall for hekkebestanden av sanglerke i Nittedal kommune (fig. 1). Sanglerke ble, i likhet med flere andre fuglearter i kulturlandskapet, betraktet som vanlig og ikke nødvendig å lage rapporter om. Tidligere rapportering har vært både tilfeldig og usystematisk.

Figur 1: Antall observasjoner av sanglerke registrert i Nittedal kommune 1990–2020. Det var ingen større interesse for å kartlegge arten før 2018.

Mål og tiltak

Målet for kartleggingen i 2020 var å skaffe økt kunnskap om antall hekkende par sanglerke.

Målet med prosjektet er å få gjennomført enkle tiltak for å øke overlevelsen i ungekullene og totalbestanden av arten.

Et foreslått tiltak for å øke bestanden er å oppfordre landbruket til å lage lerkeruter (BirdLife Sverige mfl., 2018). Dette er små flekker på rundt 20 m² i åkeren som ikke blir sådd. Det er anbefalt å lage 1–4 lerkeruter per 10 daa kornåker. For å ikke desimere, men heller øke antall insekter som lerkene lever av og trenger for å mate sine unger, må lerkerutene ikke sprøytes med insektisider.

Målsettinger

1. Arbeide for å bevare sanglerke som en karakterart i kulturlandskapet i Nittedal kommune.
2. Iverksette tiltak, i samarbeid med landbruket i Nittedal, som kan gi positive effekter på lercebestanden.
3. Gjennomføre registreringer for å overvåke utviklingen og effekten av iverksatte tiltak.

Metode

Registrering av antall syngende og revirhevdende hanner ble brukt som et mål for hekkebestanden.

Hannene markerer revir med sang fra lufta og på bakken. Fuglene kan stige høyt til værs og synge intenst på svirrende vinger i flere minutter. På slutten daler de ned, fremdeles syngende, for så å avslutte sangen og falle raskt mot bakken innenfor reviret. Revirkonflikter mellom hannene er vanlig, enten ved å jage hverandre eller at de møtes i «sangdueller».

Sangen til hannene benyttes for å lokke til seg en make og til å holde inntrengere unna. Hannene jager ofte hunnene lavt over bakken innenfor et mindre område innenfor reviret, foretar små hopp på stive bein, bukker og flakser med vingene som en del av kurtisen.

Avhengig av jordenes størrelse ble det observert syngende hanner fra et eller flere punkter. Det ble brukt ca. 20–45 minutter per jorde for å få et estimat av hvor mange hanner som sang. Det ble stilt krav om å ikke kun høre sangen, men også se fuglene, slik at tellingene ble så riktige som mulig. Minste tidsforbruk per jorde var ca. 15 minutter.

Sanglerkehann i fluktspill ved Nordre Holm, 18. april 2020. Foto Éric Roualet

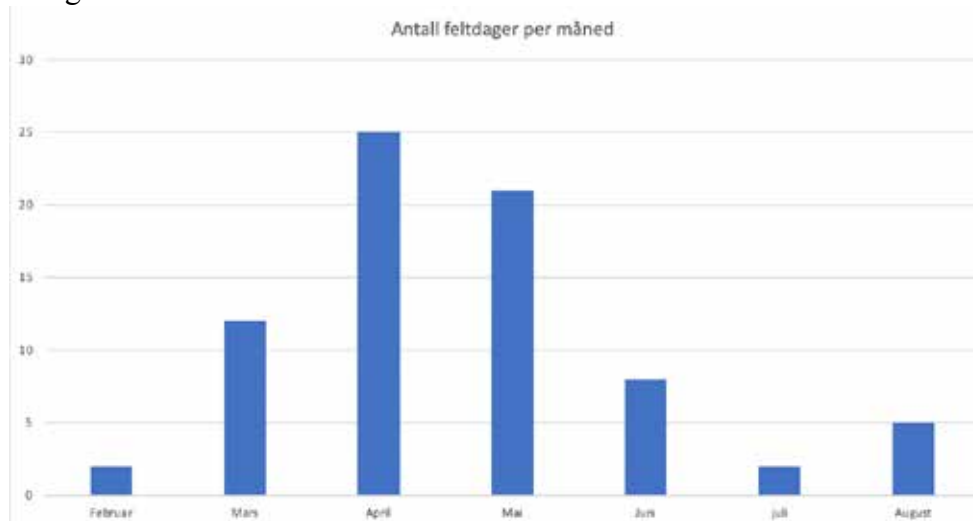
Feltarbeidet

Ansvarlig for feltarbeidet var Éric Roualet. Fem personer deltok som prosjektmedarbeidere i felt, og ytterligere sju personer har bidratt med observasjoner. Tidsbruken til den enkelte varierte mye. Totalt ble det utført registreringer i løpet av 98 dager.

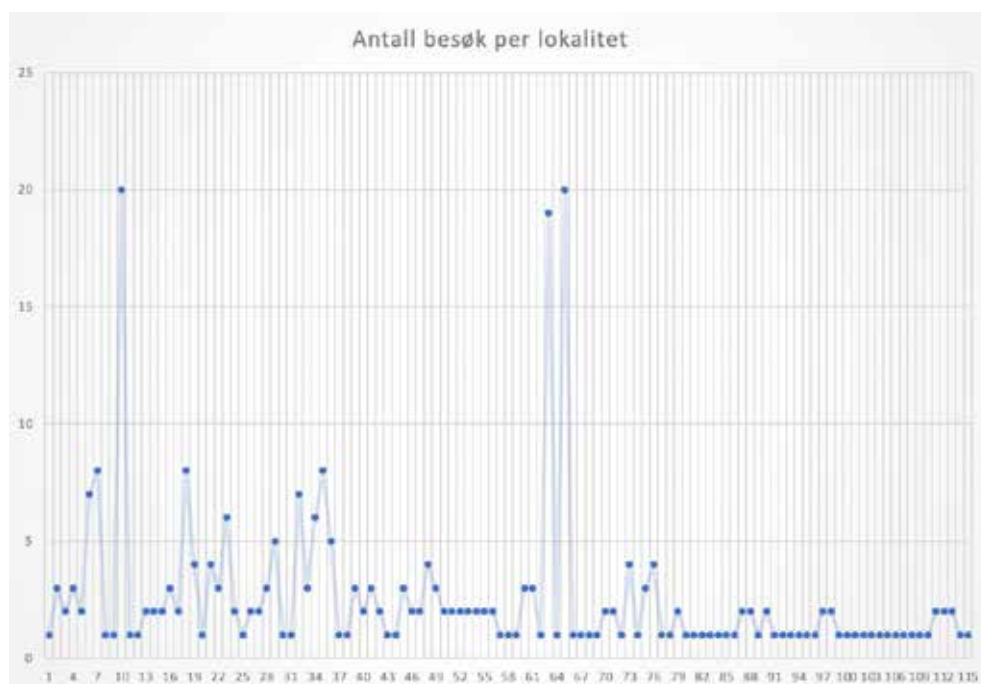
Feltarbeidet foregikk fra slutten av mars til månedsskiftet juni–juli. Noen dager ble også brukt i august for å prøve å vurdere antall lerker etter avsluttet hekkesesong (fig. 2). Feltarbeidet ble vanligvis utført fra soloppgang til ut på formiddagen.

Våronna startet fra ca. 20. april. Det så ikke ut til at lerkene ble veldig forstyrret av bearbeiding og såing på jordene. Vi fant omtrent samme antall hanner i mai etter at våronna var avsluttet. I en periode rundt 10.–12. mai medførte ugunstig vær (kald vind og lokale snøbyger) minimal sangaktivitet. Etter denne kalde perioden ble sangaktiviteten normal igjen, med en liten økning på noen lokaliteter.

Det ble gjennomført mellom 1 til 20 besøk/kontroller på de ulike jordene i løpet av hekkesesongen (fig. 3). Flest besøk fikk de relativt få jordene med mange syngende hanner; her var det vanskeligst å få god oversikt.

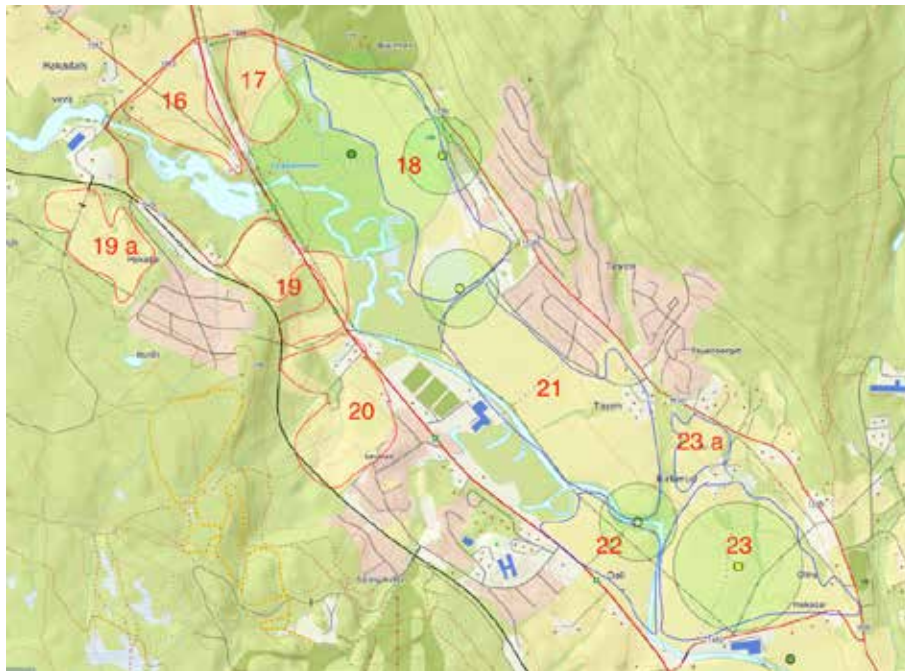
Figur 2: Antall feltdager i 2020.

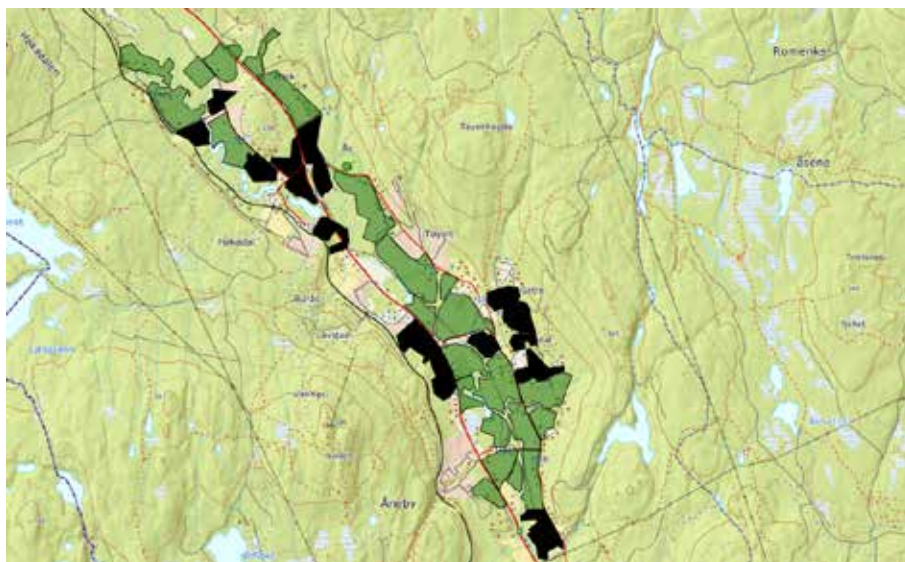
Figur 3: Jorde nr. 1 til 115 (fra nord til sør i kommunen). Diagrammet viser at det ble foretatt få besøk i sør.

Registrering

Det ble utarbeidet feltkart for alle jordene (n=154) i kommunen, slik at feltarbeiderne kunne utføre registreringene (fig. 4). Disse kartene danner også grunnlaget for at den lokale sjeldenhetskomiteen (LRSK OA) kunne definere alle jordene og gjøre lokalitetene allment tilgjengelige på artsobservasjoner.no (fig. 5). Lokalitetene ble også definert i NOF OAs rapportmodul på oa.birdlife.no, hvor grunnlaget for datagenerert statistikk ligger.

Figur 4: Feltarbeidskart, jordene omringet i rødt viser ingen tidligere funn av arten, omringet i blått er kjente lokaliteter.

Figur 5: Kartet viser positive funn av sanglerke i grønt, og negative (ingen) funn i svart, per 29. april 2020.

Dekningsgrad

Kartlegging og registreringer ble utført på 75 % (n=115) av de 154 definerte jordene. Av de 115 jordene hadde 67 % (n=77) lerkeobservasjoner, og på 33 % (n=38) ble det ikke observert lerker. Noen jordene ble ikke undersøkt av forskjellige grunner: Mangel på tid og/eller jordene som ikke er egnet for arten (fordi de var for små, lå for nær skogen eller for nær rv. 4). (Se diskusjon: Begrensninger av tettheten).

Rapportering og kvalitetssikring

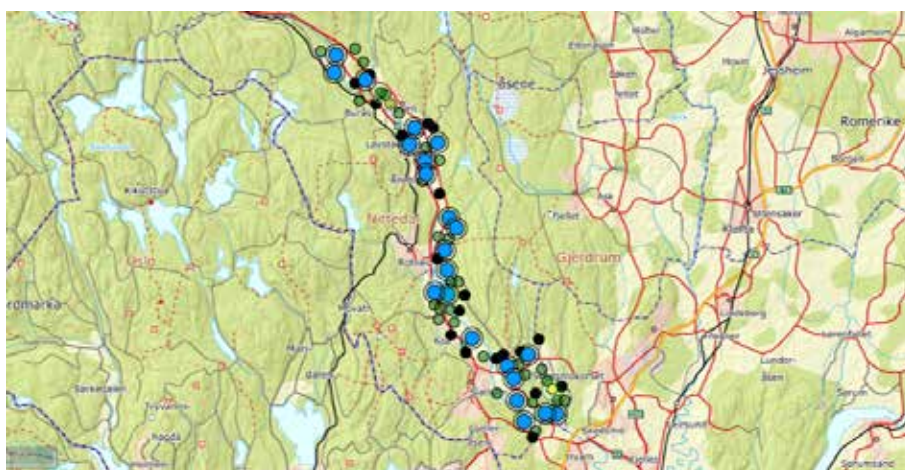
Observasjonene ble registrert på artsobservasjoner.no under prosjektet *Sanglerke Nittedal 2020*. Syngende hanner og andre interessante funn ble registrert: reir, paring og interaksjon (konflikter) mellom hanner. Kvalitetssikringen av dataene omfattet å gjennomgå alle funn for eventuelle feilrapporteringer samt manuell gjennomgang av nullregistreringer fordi disse ikke automatisk blir med i statistikken i Artsobservasjoner.

Utbredelse

Som nevnt i avsnittet Bakgrunn, var artens utbredelse dårlig kjent fra tidligere (fig. 6). Det forelå kun sporadiske observasjoner fra noen få lokaliteter i den søndre og midtre delen av kommunen. Utbredelsen er ganske jevnt fordelt fra nord til sør i kommunen (fig. 7). Den største bestanden finnes i sør, (Søndre og Nordre Holm), på noen kjerneområder i midtre (Rud, Kjøl og Hauger) samt i Hakadals-området i nord. Bestanden er vekslende, noen ganger ekstremt lav, selv på noen store og tilsynelatende attraktive jorder (se Tetthet). På jorder med ukjent status hadde vi forventet høyere forekomst av arten.

Figur 6: Utbredelseskart for rapporterte sanglerker i Nittedal i perioden 2000–2016.

Figur 7: Utbredelseskart for sanglerke i Nittedal i 2020.

Resultater

Det ble anslått en bestand på 58–70 syngende hanner i perioden 2017–2019. Bestanden i 2020 var 163–185 syngende hanner. Observasjoner fra mars er ikke tatt med i resultatene (se Diskusjon: Trekkforhold).

Område	2017–2019	2020
Elnes–Vest-Hakadal	3–4	20
Øst–Hakadal–Tøyen	5–8	20
Nordre–Søndre Kirkeby	0	3
Åneby–Strøm–Myrenga–Berg	10–13	9
Nedre–Øvre Rus–Berger–Spenningsby–Strømsenga–Nedre Nordby	2–3	9
Nordby–Ask–Nedre og Øvre Haug	6	19
Haugsmåsan–Gaustadmåsan–Holter	2	9
Mo–Skøyen	0	5
Kjul–Rud–Hauger–Slattum	11	22
Nittedal kirke-området: Solvang–Dal–Østre Dal–Lønsvoll	0–2	7
Søndre Dal–Prestegarden–Løken	3	11
Ramstad	3–4	14
Åros–Nesgutu	1–2	7
Nordre/Søndre Holm–Nedre Skysset	6–10	26
Holum–Bøler	0	4
Sum syngende hanner	52–68	185

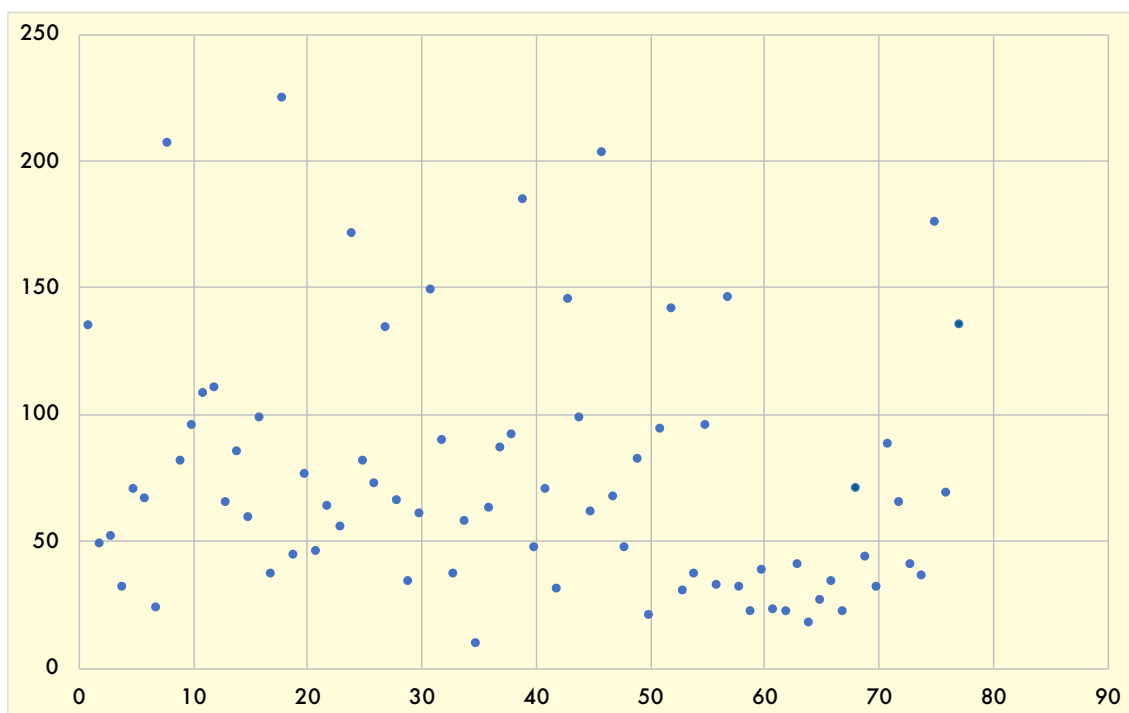
Sammenligning av syngende hanner mellom tidligere registreringer og kartleggingsresultatet for 2020. Årsaken til økningen er ikke oppgang i bestanden, men større observasjonsaktivitet.

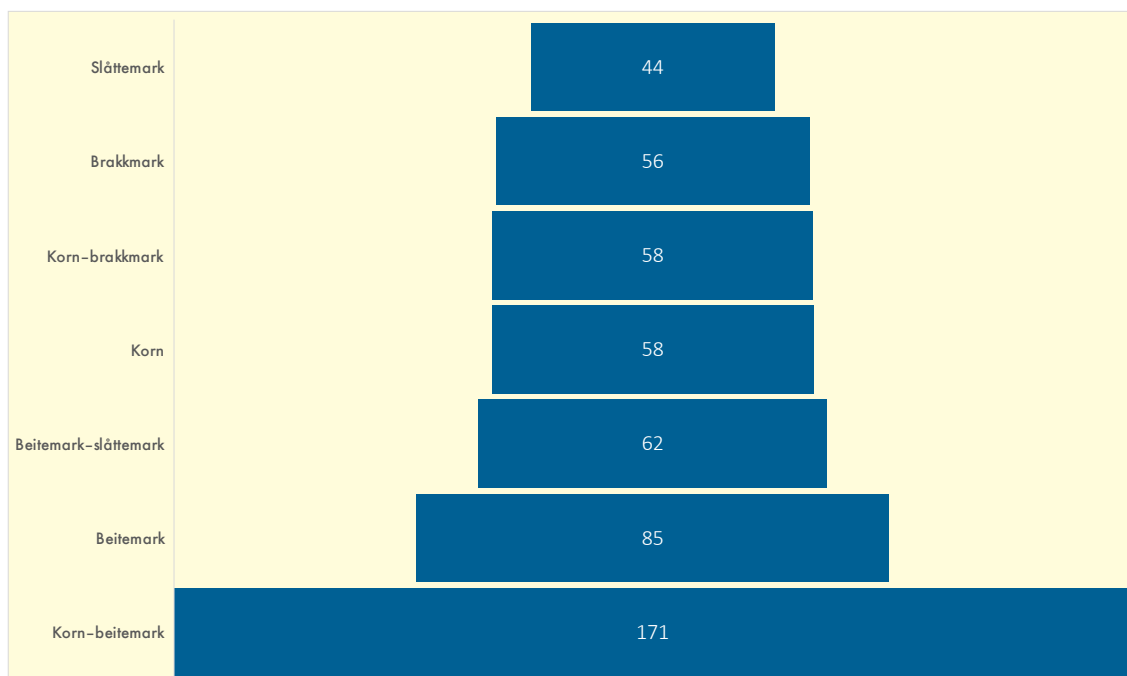
Tøyen mot Hellerud. Sanglerke tiltrekkes ikke av leirete jorder. Kun en revirhevdende hann ble registrert i dette området, 4. april 2020. Foto Éric Roualet

Tetthet

Tettheten varierte fra relativ høy til svært lav. Resultatene nedenfor viser en variasjonsbredde fra 10 til 225 daa per syngende hann på de ulike habitatene (fig. 8 og 9).

Figur 8: Tetthet i dekar per hanner fordelt på 77 jorder. X-aksen viser jordene og Y-aksen areal i dekar. Jordene fra 0 til 50 gjelder nordre og midtre del av kommunen. Videre har jordene 50 til 70 i søndre deler av kommunen høy tetthet.

Figur 9: Tetthet i dekar i ulike habitater.

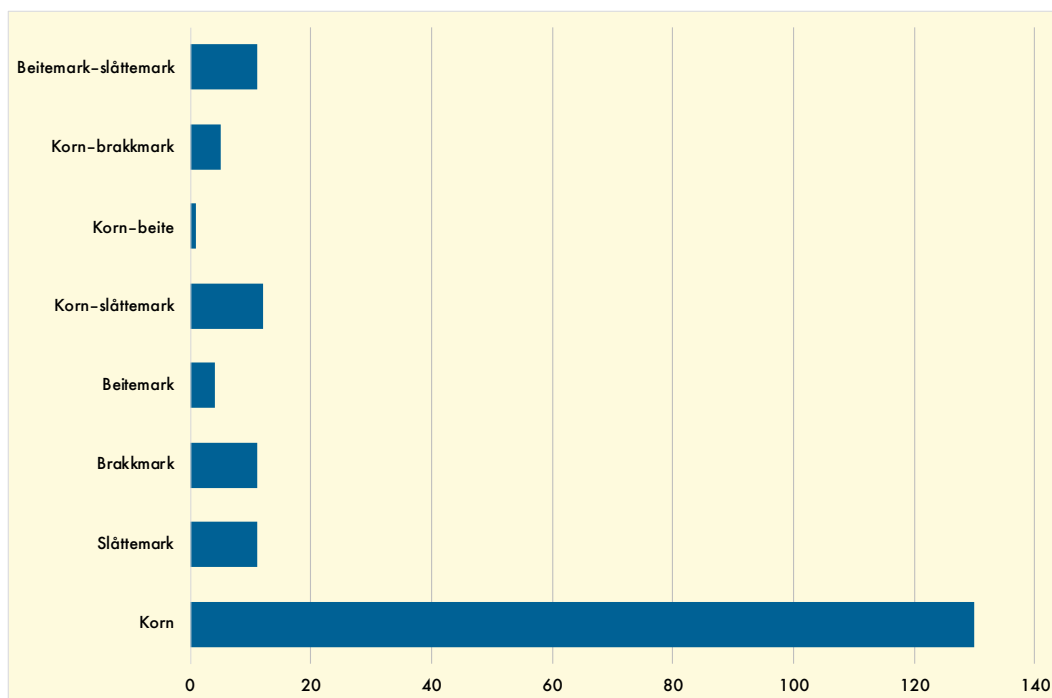
Søndre Holm hadde den tetteste bestanden i kommunen, med en syngende hann per 17 daa, 10. mai 2020. Foto Éric Roualet

Hellerud, et av de mest overvåkede jordene i hele undersøkelsen (bilde fra Éric Roualets hage), 18. mai 2020.

Habitatutvalget

Habitatene bestod hovedsakelig av kornåker 85 %, slåtteeng 8 %, brakkmark 5 % og beitemark 2 %. Sanglerke finner man oftest i kornåker, og velger brakkmark og slåttemark framfor beitemark (fig. 10). Vi har ikke studert forskjellen mellom arealer med vår- og høstkorn.

Figur 10: Antall syngende hanner per type kulturmark.

Arten ser ut til å trives på jordlapper langs dreneringskanaler, som her på Kirkebyenga, hvor 5 hanner ble observert 5. mai 2020. Foto Éric Roualet

Beitemark ved Hauger, 28. mai 2020. Sanglerke har en tendens til å unngå slike habitater. Foto Éric Roualet

Diskusjon

Ankomst om våren

Arten ankommer i slutten av februar og begynnelsen av mars. Deretter forsetter vårtrekket inntil medio april. Undersøkelsen viser små variasjoner i antall syngende hanner fra mars til slutten av april. Det ser ut som at sanglerka etablerer seg i revirene ved ankomst. Flere observasjoner viser også at noen lerker prøver seg på allerede okkuperte revir. Dette fører til konflikter med de etablerte hannene, som jager borte de sist ankommende. Det ble ikke observert store flokker av lerker under vårtrekket. Dette kan bety at arten ankommer direkte til sitt revir. Hunnene kommer senere, opptil 4 uker etter hannene.

På Søndre og Nordre Holm, som er kjente lokaliteter i sør, ble bestanden overvåket fra mars til mai. Der økte antall individer fra midten av mars til midten av april. Antall individer ble noe redusert etter 20. april for deretter å stabilisere seg i mai. Disse lokalitetene viste en høy tetthet av arten. Under feltarbeidet ble det en utfordring å vurdere antall hanner og revir, fordi fuglene fløy mye fram og tilbake. Det oppstod ofte konflikter mellom hannene. I tillegg pendlet noen hanner mellom de to jordene.

Snøfall ved Nordre Holm, 1. mars 2020. Allerede i slutten av februar hadde fire individer ankommet. Snødekket gjorde at lerkene trakk tilbake til mer egnede områder. Foto Éric Roualet

Tolkning av bestemmelse av hunner

De fleste hanner er ofte i konflikt med andre hanner i nærheten. Er det en hann ved siden av et annet individ uten at vi merker konflikt, er det andre individet sannsynligvis en hunn. En del av kurtisen er at hannen jager hunnen over korte avstander innen reviret. Ved paring eller seremonier er det lettere å bestemme kjønnene. Vi brukte disse observasjonene til å fastslå etablerte par på de ulike jordene vi undersøkte.

Trolig en hann i kurtise med to antatte hunner. Søndre Holm, 14. mars 2020. Foto Éric Roualet

Faktorer som begrenser tettheten

Topografisk sett ligger kommunen omringet av skog. Jorder i nærheten av skog viser lav tetthet, eller fravær av arten. Dette kan påvirke bestanden relativt mye. I Tyskland krever sanglerke i gjennomsnitt en avstand på 160 meter mellom sine territorier og skog eller bebyggelse (Solheim, R. 1994). Rv.4 med stor trafikk og mye støy kan ha en betydelig negativ effekt på bestanden. Men noen hanner har reviret sitt ganske nært veien. Undersøkelsen viste fravær av sanglerke på mange jorder langs Rv. 4. (Donald, F.D. 2004).

Nedre Nordby, 20. april 2020. Mindre jorder omringet av skog er en begrensende faktor for forekomst av arten. Foto Éric Roualet

Hekkebiologi

Sangaktiviteten begynte når de første trekkfuglene ankom hekkeplassene. Det ble observert et høyt antall syngende hanner i begynnelsen av april fordi det fortsatt var trekkfugler som prøvde å etablere seg, og i denne perioden var også kartleggingsaktiviteten høy. Nedgang i aktiviteten i midten av mai skyldes kaldt vær med lokale snøbyger. Syngende hanner i juni og juli tydet på et andre kull (fig. 11).

Sanglerkas hekkebiologi ble ikke studert nøye utover i sesongen. Først og fremst fordi det var vanskelig å observere arten i høyt korn eller gress, og vi kunne heller ikke gå ut i åkrene. Kurtise ble observert allerede i mars og til langt utover i mai. Det ble observert adulte fugler og par som viste engstelig adferd (indikasjon på hekking). Et par jagde bort en tornskate 15. mai, og to par jagde bort kråker 25.–26. mai. Paring ble notert 23. mai. En hann med mat i nebbet observert i slutten av mai tydet på mating av unger i første kull. Det ble ikke brukt tid på å lete etter reir. Av 109 daa korn på Prestegården, fant vi sanglerke kun på det høyeste punktet mot midten av jordene. Observasjoner tyder på at arten dannet små kolonier her. Sannsynligvis ble revirene dannet slik for å unngå kantsonene.

Figur 11: Sangaktivitet i perioden februar–juli 2020.

Slutten av sesongen

Etter hekkingen ble noen jorder besøkt i august og utover i september. I Engadalen ved Aas gård, hvor det vokste ca. 188 daa med timotei, ble det registret 5 hanner, hvorav 2 sikre par. Det ble observert 10–15 fugler 15.–22. august, minst 5 var ungfugler. De fleste av individene viste kraftig myting. I begynnelsen av september hadde antallet sunket fra 10 til 5. Siste observasjon var 19. september. Det ser ut til at arten trenger gode områder, hvor individene kan myte før høsttrekket. Det er sannsynligvis viktig at fuglene har god næringstilgang uten store forstyrrelser. Pløying av jordene i august og september tvinger lerkene til å flytte til andre jorder hvor de kan utføre myting og raste før trekket. Rasteplasser i stubbåker benyttes også. Ved Nordre Åneby rastet til sammen 59 individer i perioden 15. til 28. september (makstall på én dag var 20 individer). Prestegården hadde 30 individer 19. september. Ved Søndre og Nordre Holm ble det observert kun 25 individer 18. september, og det var litt overraskende siden lokaliteten har den største hekkebestanden i kommunen. 29. september 2018 ble det notert ca. 100 individer på Søndre Holm.

Høsttrekket foregikk fra midten av september til midten av oktober, med et makstall på 88 individer ved Hellerud i Hakadal, 20. september 2020. De seneste 15 individene ble observert 12. oktober 2019 på samme lokalitet.

Engadalen, 20. august 2020. Brakkmark dekket av timotei viste seg å være et viktig rasteområde for sanglerker. Foto Éric Roualet

Konklusjon

Kartleggingen viser stor variasjon i hekkebestanden mellom de ulike områdene i kommunen. Tettheten var høyere i sør enn i nord. Forklaringen kan være at jordene i nord er mer omringet av skog, og at snøsmeltingen ofte er betydelig senere i nord enn i sør.

Vurderingen av resultatene i forhold til andre sanglerkerapporter

Det er ikke utført kartlegging av sanglerke i Oslo og Akershus tidligere. Arten er kun nevnt som vanlig hekkefugl (Dale, S., Andersen, G.S., Eie, K., Bergan, M. og Stensland, P. 2001). Dette betyr at vi ikke har noe sammenligningsgrunnlag. To områder som ble kartlagt på Hadeland (Grinaker og Ballangrud) viste en tetthet på 61 daa/hann og 65 daa/hann. I Nittedal viste tilsvarende kartlegging av to jorder (Nordre og Søndre Holm) en tetthet på 22 daa/hann og 17 daa/hann. Tettheten på ulike jorder kan altså variere.

Anbefalinger for videre arbeid

NOF Nittedal vil de neste årene samarbeide med bøndene for å lage lerkeruter. Kartleggingen gir et godt grunnlag til å prioritere arealer for etablering av disse rutene.

Lokalitetstabell

Resultatdata i perioden 01.04.–15.07.2021.

Lokalitetsnavn	Biotop	Areal (daa)	Antall funn	Maks. ant.
Nordre Myrer	Korn	166	7	3
Rustelia-Breidablikk	Korn, slåttemark	93	1	2
Jorde vest for Sørbråtan		130	0	0
Søndre Kirkeby	Korn	230	4	1
Kirkeby Haugen		59	0	0
Solvang	Slåttemark	95	1	1
Jordene Nord for Kirkeby Haugen		99	0	0
Nordre Kirkeby		135	0	0
Kirkerud		51	0	0
Tøyen jordene	Korn	358	1	3
Hellerud	Korn	316	16	3
Sandjordet		93	6	4
Øvre-Nedre Elnes	Korn	173	1	1
Årnes-Enga	Slåttemark	269	7	5
Midtre Mork	Brakkmark	243	12	3
Kappellsrud		169	2	2
Prestegarden Nord	Korn	142	4	5
Jorde Nordby	Korn, raps	314	5	1
Nordre Åneby	Korn, slåttemark	146	4	1
Åroshagen		66	0	0
Ravine Sletta		96	1	1
Nesgutu	Beitemark, slåttemark	147	1	2
Åros	Korn	96	2	1
Søndre Ramstad	Korn	199	3	2
Jorde øst for Store Ramstad	Korn	231	4	2
Jorde vest for Store Ramstad	Korn	224	4	4
Nøkleby		88	0	0
Jorde nord for Nordre Haug	Korn	71	1	1
Slettmoen		34	0	0
Øvre Rus	Korn	144	6	3
Øvre Haug		39	4	4
Øvre Haug	Korn, brakkmark	159	6	3
Kirkebyenga	Korn, slåttemark	282	11	6
Jorde nord for Vesle Ramstad		88	0	0
Østre Dal	Korn	98	1	1
Nedre Dal		49	0	0
Prestegarden Sør	Korn	164	4	2
Søndre Dal	Korn	35	1	1
Nordre holm		410	12	10
Sletta		5	0	0
Jorde ved Rusestua	Korn	32	1	1
Ask	Korn	102	1	1
Slattum	Beitemark, slåttemark	426	3	2
Raviner ved Hauger	Beitemark	110	1	1

Lokalitetsnavn	Biotop	Areal (daa)	Antall funn	Maks. ant.
Kjul	Korn	239	3	2
Nedre Kjul	Korn	204	1	1
Nordre Mork	Korn	89	7	1
Østre Dal		118	0	0
Solvang		124	0	0
Jorde og ravine SØ for Glommi	Slåttemark	55	1	1
Jordene ved Bjertnes	Korn	80	1	1
Jorde nord for Haugsmåsan	Korn	99	1	1
Jorde nord for Øvre Holter	Korn	106	3	1
Nedre Holter	Korn	34	1	2
Jorde nord for Søndre Holter	Korn, slåttemark	75	0	0
Jorde nordøst for Gaustadmåsan	Korn	154	2	3
Øvre Gaustad		211	0	0
Jorde vest for Gaustadmåsan-Nedre Gaustad i sør		111	0	0
Sandun nord	Korn	189	2	1
Nedre Nordby	Slåttemark	131	0	0
Nedre Haug	Korn	374	6	8
Østby-Haugstråtan		44	0	0
Jorde ved Strømsenga		56	0	0
Jorde ved Nedre Nordby	Korn	134	1	1
Jorde nord for Sengen		19	0	0
Sengen		93	0	0
Nedre Rus		100	0	0
Søndre Spenningsby	Korn	75	1	1
Rud nordelen	Korn	319	8	4
Mostua		24	0	0
Mo		80	0	0
Skillebek-Vestenga		198	0	0
Sandum		152	0	0
Myren	Korn	148	0	0
Lunde		63	0	0
Jorde ved Østli		111	0	0
Søndre Skøyen	Korn	153	1	2
Nordre-Midtre Skøyen	Korn	246	1	2
Åneby gård	Korn	92	1	1
Søndre Holm	Korn	356	14	15
Jorde ved Burås		106	1	1
Jorde øst for Lahaugmoveien		34	0	0
Øgarden		89	0	0
Bølerstufæen	Korn	181	1	1
Holumenga	Korn	126	1	2
Jorde ved Holum og nord-vest for Holum	Korn	142	1	1
Nordre Dal	Korn	93	5	3
Vestre Dal	Slåttemark	39	2	1
Grønlund		122	0	0
Nedre Blikrud		30	0	0
Jordene vest for Glitre gård	Korn	313	1	3
Jorde rundt Bilksrudhagan	Korn, slåttemark	185	3	4

Lokalitetsnavn	Biotop	Areal (daa)	Antall funn	Maks. ant.
Omsibakken		91	0	0
Lønvsoll vest		96	0	0
Lønvsoll øst	Korn	66	1	2
Jorde nord-øst for Nordbråtan		27	0	0
Jorde ved Haugestad		57	0	0
Rulse	Korn	117	2	3
Jorde ved Kjulsund		36	0	0
Jorde vest for Nitelva, Åneby		85	2	2
Fosshagen og Blikrud		157	0	0
Haugerud		27	0	0
Nordre Løken	Korn, brakkmark	235	1	2
Jorde nord for Gamle Glommi	Korn	31	1	1
Jorde Spenningsby		103	0	0
Nordre-Søndre Berg		196	0	0
Jorde ved Myrenga og Bergenga	Korn, beite	182	1	2
Rud sør	Beitemark	200	3	1
Hauger	Beitemark, slåttemark	154	4	3
Jeppebakken	Korn	137	1	2
Jorde nord for Fossen		160	0	0
Jorde Døli-Tøyenfossen	Korn	102	1	1
Jordene SØ for Sagdammen		119	0	0
Jorde sør for Søndre Haug		116	0	0
Nesberget		100	0	0
Nordre Haug - Søndre Haug	Korn	217	1	1
Nes		100	0	0
Søndre Mork		142	0	0
Jorde vest for Åsbekken		83	0	0
Nedre Skyset	Korn	90	1	2
Jord øst for Åros	Korn	32	1	1
Gaustadmosan			1	3
Molstad		50	0	0
Nordli-Sandbråtan		141	0	0
Sum		16 443	229	173

Referanser

- Dale, S, Andersen, G.S, Eie, K., Bergan, M. Og Stensland, P. (2001). *Guide til fuglelivet i Oslo og Akershus*. Norsk Ornitologisk Forening, avdeling Oslo og Akershus. 362 s.
- Bosse, O. (2020). *Sanglerke I kulturlandskapet*. Rapport, Norsk Ornitologisk Forening, Hadeland lokallag.
- Bibby, C.J., Burgess, N.D., Hill, D.A., Mustoe, S., Lambton, S. (2000). *Bird Census Techniques 2nd edition*. BTO, Academic Press, London.
- Wärnbäck, J., Josefsson, J., Eggers, S. (2018). *Farmers for Skylarks*. Department of Ecology at the Swedish University of Agricultural Sciences, Uppsala, Sweden 2018.
birdlife.org/sites/default/files/attachments/farmers_for_skylarks_june_2018_en.pdf
- Donald, P. (2004). *The Skylark*. T & A D Poyser, A & C Black Publishers Ltd. London. 255 s.
- Gaarder, G., Høitomt, G., Kasenborg, I. G., Larsen, B.H., Opheim, J., Roang, J.K. (1998). *Fugler i Oppland*. Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oppland.
- Landbrukskontoret på Hadeland (2018). *Fakta om landbruket på Hadeland*. Gran kommune.
gran.kommune.no/getfile.php/4269665.2576.wpinjapblsp7bl/Fakta+om+landbruket+p%C3%A5+Hadeland+-+20.+februar+2018.pdf
- Haftorn, S. (1971). *Norges fugler*. Universitetsforlaget, Oslo. 862 s.
- Heggøy, O. & Eggen, M. (2020). *Tiltak for bakkehekkende fugler i jordbrukslandskapet*. NOF-Rapport 2020-3.
birdlife.no/prosjekter/rapporter/2020_03_NOF.pdf
- Nordre Øyeren fuglestasjon (2010). *Hekkefugltaksering på Fautøya og Rossholmens vesttange*. Sesongrapport til Fylkesmannen.
noef.no/ressurs/noefrapporter/noef_fylkesmannsrapport2010.pdf
- Løfaldli, L. (1994). *Norsk fugleatlas*. Norsk Ornitologisk Forening, Klæbu. 552 s. Sanglerke s. 316–317.
birdlife.no/fuglekunnskap/fugleatlas/index.php?taxon_id=8445

Reir av sanglerke, med 5 egg. Normal kullstørrelse er 3–5, men kan være opp til 7 egg. Foto Maurice Flesier

Sanglerke i Nittedal.
Foto Éric Roualet

Denne rapporten ligger til nedlasting her:
<http://oa.birdlife.no/8987>

Prosjektdata ligger her:
<http://oa.birdlife.no/prosjekter/sanglerke/2020>
Nettansvarlig Håkå Furuseth
Layout Håkan Billing

Kartlegginga er gjennomført med midler fra Bess Jahres stiftelse.

Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oslo og Akershus

Postboks 1041 Sentrum
0104 OSLO

Telefon 48 17 07 85
leder@oa.birdlife.no